

SIARTER YMATEB I DANAU MEWN ANHEDDAU AR GYFER CYMRU GYFAN

South Wales
Fire and Rescue Service

Gwasanaeth Tân ac Achub
De Cymru

GWASANAETH TÂN AC ACHUB
Canolbarth a Gorllewin Cymru
Mid and West Wales
FIRE AND RESCUE SERVICE

Gwasanaeth Tân ac Achub
Fire and Rescue Service

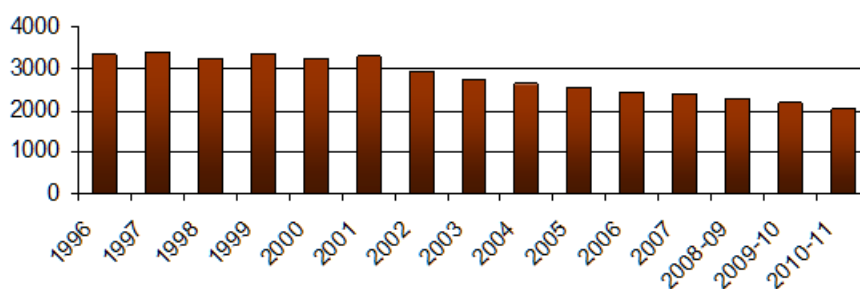
CYDWEITHIA TUAG AT GYMRU DIOGELACH

2

Cyflwyniad

Mae lleihau nifer a difrifoldeb y tanau mewn anheddau yn un o brif flaenoriaethau'r tri awdurdod tân ac achub yng Nghymru. Mae modd gweld yn glir eu llwyddiant yn hyn o beth yn y ffaith fod nifer y tanau mewn anheddau yng Nghymru bob blwyddyn yn gostwng yn gyson. Ers 1996, pan ffurfiwyd yr awdurdodau tân ac achub presennol, mae'r nifer wedi gostwng o ffigur dros 3,000 i tua 2,000 y flwyddyn.

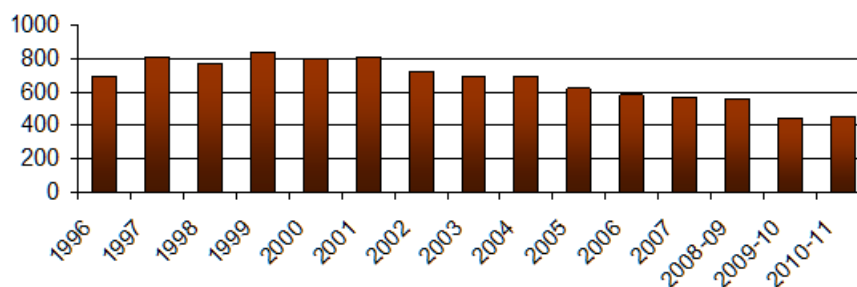
Tanau mewn anheddau yng Nghymru

(Tablau StatsWales 007328 a 032217)

Yn yr un cyfnod, roedd nifer yr anafusion oherwydd tanau mewn anheddau hefyd wedi gostwng.

Anafusion oherwydd tanau mewn anheddau yng Nghymru

(Tablau StatsWales 007328 a 032217)

Gan ymateb i alwad gan Lywodraeth Cymru i'r awdurdodau tân ac achub ddatblygu safonau gwasanaeth ar gyfer ymateb i danau mewn anheddau yn eu hardaloedd, nod y Siarter Ymateb i Danau mewn Anheddau ar gyfer Cymru gyfan yw darparu fframwaith er mwyn i'r awdurdodau tân ac achub allu cyfleu eu hymrwymiad i'w poblogaethau yn eu hardaloedd.

Y Siarter Ymateb i Danau mewn Anheddau ar gyfer Cymru gyfan

Mae pobl sy'n byw o fewn ardaloedd Awdurdodau Tân ac Achub y Gogledd, y Canolbarth a'r Gorllewin, a'r De yn disgwyl y byddant yn derbyn cymorth a chefnogaeth i fod yn ddiogel rhag tân yn eu cartrefi. Maent hefyd yn disgwyl y byddant yn derbyn ymateb prydlon, effeithiol a phroffesiynol i'w galwad am gymorth os bydd tân yn digwydd.

Mae nod cyffredin gan y tri Awdurdod Tân ac Achub yng Nghymru, sef sicrhau tueddiad am y lawr yn y tymor hir yn nifer yr achosion o'r canlynol:

- a) tanau mewn anheddau
- b) anafusion oherwydd tanau mewn anheddau
- c) anafiadau difrifol i staff y gwasanaeth tân sy'n ymdrin â thanau mewn anheddau.

Fel rhan o'u proses flynyddol o gynllunio gwelliannau, bydd y tri Gwasanaeth Tân ac Achub yng Nghymru yn penderfynu beth yw'r ffordd orau o sicrhau gostyngiad yn y tymor hir yn nifer y tanau mewn anheddau, anafusion oherwydd tanau mewn anheddau, ac anafiadau difrifol i staff y gwasanaeth tân. Bydd pob gwasanaeth Tân ac Achub yng Nghymru yn penderfynu sut y byddant yn darparu gwasanaethau gan gymharu â'r disgwyliadau sydd yn y bennod hon, ac yn gosod prosesau yn eu lle ar gyfer monitro, dadansoddi a dysgu o ganlyniad i'r tanau mewn anheddau.

Ar y tudalennau canlynol, rydym yn nodi ein saith ymrwymiad lefel uchel i drigolion a chymunedau Cymru o ran atal tanau mewn anheddau ac ymateb iddynt.

4

1. Byddwn yn cymryd yr awenau wrth ostwng nifer y tanau mewn anheddau sy'n digwydd a lleihau eu heffaith ar bobl.

Byddwn yn gwneud hyn trwy:

- 1.1 Rhoi gwybodaeth am ddiogelwch tân yn y cartref i'r cyhoedd a chynulleidfaoedd penodol, gan ddefnyddio amrywiaeth o gyfryngau a dulliau cyfathrebu.
- 1.2 Defnyddio'r wybodaeth berthnasol i adnabod a chyfeirio cyngor ar atal at bobl y gallai eu cartrefi fod mewn mwy o berygl o gael tân.
- 1.3 Sicrhau bod pobl yn gallu cael archwiliadau diogelwch tân yn y cartref, gyda'r cyngor wedi ei deilwra fel ei fod yn addas i'w hamgylchiadau nhw.
- 1.4 Trafod â sefydliadau partner er mwyn teilwra cyngor am ddiogelwch tân yn y cartref i ddiwallu anghenion y bobl sydd angen cymorth ychwanegol.
- 1.5 Mynd ati i hybu'r defnydd o larymau mwg ac offer eraill ar gyfer diogelwch tân yn y cartref.
- 1.6 Cydweithio â chymunedau, grwpiau cymunedol a'u cynrychiolwyr i helpu i atal achosion o gynnu tanau'n fwriadol mewn anheddau.
- 1.7 Gydag asiantaethau eraill, gweithio gydag unigolion (gan gynnwys plant a phobl ifanc) sy'n gogwyddo tuag at gynnu tanau'n fwriadol, er mwyn ceisio eu hatal rhag gwneud hynny.
- 1.8 Gweithio gyda landlordiaid a phobl eraill sy'n gyfrifol am reoli rhai mathau penodol o anheddau i'w cynorthwyo i gyflawni eu hymrwymadau cyfreithiol mewn perthynas â diogelwch tân yn y safleoedd hynny.

2. Byddwn yn ymateb yn gyflym ac yn effeithlon bob tro y byddwn yn derbyn galwad frys 999 i fynd at dân mewn annedd.

Byddwn yn gwneud hyn trwy:

- 2.1 Ateb pob galwad frys 999 y byddwn yn ei derbyn o fewn eiliadau iddi ddod trwodd.
- 2.2 Darparu ymateb proffesiynol o safon uchel sy'n ystyried dewis iaith y rhai sy'n galw a'u hanghenion o ran anabledd.
- 2.3 Sicrhau bod gennym, cyn i alwad ddod trwodd hyd yn oed, y trefniadau priodol yn eu lle er mwyn delio'n effeithiol â hi.
- 2.4 Anfon yr ymateb cywir at y cyfeiriad cywir cyn gynted â phosibl ar ôl derbyn yr alwad.
- 2.5 Darparu cyngor ar arbed bywyd i'r rhai sy'n galw pan fo angen hynny.
- 2.6 Cynnal a diweddarau ein systemau cyfathrebu ac anfon allan.
- 2.7 Fel mater o drefn, diweddarau a gwella'r wybodaeth sydd gennym am ffyrdd, lleoliadau a safleoedd yn yr ardal.
- 2.8 Mynd ati'n gyson i adolygu lefelau'r galw am y gwasanaeth, a gwneud addasiadau lle bo angen er mwyn parhau i ddarparu'r lefel orau o ofal sydd ar gael.
- 2.9 Bod yn fedrus wrth adnabod galwadau ffug er mwyn osgoi defnyddio adnoddau gwerthfawr yn ddiangen.
- 2.10 Mynd ati'n rheolaidd i adolygu ein cydnerthedd a'n perfformiad ein hunain, gan gymryd camau i fynd i'r afael â diffygion a cheisio ffyrdd o wella'r modd yr ydym yn ymdrin â galwadau ac yn anfon allan at danau mewn anheddau.

3. Byddwn yn cyrraedd tanau mewn anheddau yn gyflym gyda'r offer cywir i ymdrin â nhw.

Byddwn yn gwneud hyn trwy:

- 3.1 Anfon yr adnoddau sydd fwyaf tebygol o gyrraedd y tân mewn annedd yn gyntaf (y rhai agosaf fel arfer).
- 3.2 Cadw'r amser y mae'n ei gymryd i gyrraedd y tân mewn annedd mor fyr â phosibl, gan ystyried diogelwch pobl ar y ffordd.
- 3.3 Anfon digon o adnoddau at y tân mewn annedd i allu ymdrin â'r tân yn effeithiol, a hynny yn unol â gweithdrefnau cydnabyddedig a systemau diogel o weithio.
- 3.4 Sicrhau bod y staff tân a anfonir at y tân mewn annedd wedi cyrraedd y lefel briodol o gymhwysedd gweithredol ar gyfer eu rôl.
- 3.5 Sicrhau bod yr offer cywir gan y staff tân a anfonir at y tân (gan gynnwys cyfarpar amddiffyn personol) er mwyn mynd i'r afael â'r tân yn effeithiol ac yn ddiogel.
- 3.6 Sicrhau bod y staff tân a anfonir at y tân mewn annedd yn ateb y meini prawf ffitrwydd ac iechyd, a'u bod yn gallu cael gwasanaethau iechyd galwedigaethol.
- 3.7 Sicrhau bod y cerbydau a'r offer a ddarperir yn addas i'r diben, a'u bod wedi cael eu trin, eu cynnal a'u cadw'n briodol.
- 3.8 Mynd ati'n rheolaidd i adolygu ein cydnerthedd a'n perfformiad ein hunain, gan gymryd camau i fynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion a cheisio ffyrdd o wella'r modd yr ydym yn cyrraedd tanau mewn anheddau.

4. Byddwn yn ymdrin â thanau mewn anheddau yn effeithiol, yn effeithlon ac yn broffesiynol.

Byddwn yn gwneud hyn trwy:

- 4.1 Ystyried mai amddiffyn bywyd pobl yw ein blaenoriaeth bennaf.
- 4.2 Sicrhau ein bod yn wastad yn anfon digon o staff tân gyda'r hyfforddiant a'r offer addas at y tân mewn annedd er mwyn mynd i'r afael â'r tân yn ddiogel ac yn effeithiol, a hynny yn unol â gweithdrefnau cydnabyddedig a systemau diogel o weithio.
- 4.3 Sicrhau bod y staff tân a anfonir at dân mewn annedd yn cael y lefel gywir o oruchwyliaeth a rheolaeth er mwyn gallu ymdrin â'r digwyddiad yn gywir ac yn ddiogel.
- 4.4 Gweithio'n dda gyda staff o asiantaethau eraill (e.e. yr ambiwlans a'r heddlu), a hynny yn unol â'r protocolau a'r gweithdrefnau cydnabyddedig.
- 4.5 Darparu triniaeth sylfaenol cynnal bywyd a chymorth cyntaf i anafusion yn y fan a'r lle cyn eu trosglwyddo i ofal y gwasanaeth ambiwlans.
- 4.6 Trin pobl sydd wedi dioddef effaith tân gyda sensitifrwydd a pharch.
- 4.7 Cadw'r difrod i eiddo ac effeithiau amgylcheddol tân mor fach â phosibl.
- 4.8 Mynd ati'n rheolaidd i adolygu ein perfformiad ein hunain, gan gymryd camau i fynd i'r afael â diffygion a cheisio ffyrdd o wella'r modd yr ydym yn ymdrin â thanau mewn anheddau.

5. Byddwn yn cyfrannu at gael pethau'n ôl i drefn mewn cymunedau ar ôl tanau mewn anheddau.

Byddwn yn gwneud hyn trwy:

- 5.1 Darparu'r lefel briodol o gyngor a sicrwydd ar ôl digwyddiadau i drigolion yng nghyffiniau'r tân mewn annedd, gan gydweithio â sefydliadau eraill fel y bo'n briodol.
- 5.2 Cefnogi pobl y mae'r tân wedi effeithio'n uniongyrchol arnynt.
- 5.3 Mynd ati'n rheolaidd i adolygu ein perfformiad ein hunain, gan gymryd camau i fynd i'r afael â diffygion a cheisio ffyrdd o wella'r modd yr ydym yn helpu cymunedau ar ôl tanau mewn anheddau.

6. Byddwn yn ymchwilio i achosion tanau mewn anheddau, ac yn dal y bobl perthnasol i gyfrif pan fo'n briodol gwneud hynny.

Byddwn yn gwneud hyn trwy:

- 6.1 Ymchwilio i achos pob tân y byddwn yn mynd ati, ac yn cofnodi hynny.
- 6.2 Cynorthwyo gydag ymchwiliadau'r heddlu a chydweithio â sefydliadau eraill fel y bo'n briodol pan fo amheuaeth fod tân mewn annedd wedi ei gynnu'n fwriadol, neu pan fo hynny'n hysbys.
- 6.3 Darparu cyfundrefn gynhwysfawr a chadarn ar gyfer sicrhau bod landlordiaid a rheolwyr llety preswyl yn cyflawni eu dyletswyddau yn unol â'r ddeddfwriaeth diogelwch tân.
- 6.4 Mynd ati'n rheolaidd i adolygu ein perfformiad ein hunain, gan gymryd camau i fynd i'r afael â diffygion a cheisio ffyrdd o wella'r modd yr ydym yn ymchwilio i danau mewn anheddau, yn defnyddio ein pwerau gorfodaeth ac yn dal pobl i gyfrif mewn achosion o ymddygiad esgeulus neu droseddol.

7. Byddwn yn ymdrechu i gynnal safonau uchel a gwella agweddau ar yr hyn a wnawn.

Byddwn yn gwneud hyn trwy:

- 7.1 Cofnodi'r wybodaeth berthnasol yn gywir ac i safon sy'n gyson uchel.
- 7.2 Fel mater o drefn, adolygu ac asesu ein perfformiad a'r canlyniadau a gafwyd, gan chwilio am ffyrdd o wella.
- 7.3 Adolygu digwyddiadau lle bu marwolaeth neu anaf mewn tanau mewn anheddau er mwyn ceisio ffyrdd o leihau'r tebygolrwydd fod hynny'n digwydd eto.
- 7.4 Dadansoddi ac archwilio'r wybodaeth berthnasol gyda meddwl agored.
- 7.5 Ymgynghori a thrafod ag eraill er mwyn gweld sut y gallem wella'r hyn a wnawn neu'r canlyniadau a gafwyd.
- 7.6 Gwahodd barn a safbwyntiau o'r tu allan, gan gynnwys trwy archwiliad ac asesiad o'n perfformiad a'n gweithgarwch.
- 7.7 Ymateb yn gyflym ac yn deg i gwynion, a hynny yn unol â gweithdrefn gwynion sydd wedi ei chyhoeddi.
- 7.8 Adrodd ynghylch ein perfformiad yn gyhoeddus, gan roi asesiad cytbwys o'r cynnydd a wnaed mewn perthynas â'r tueddiad am i lawr yn nifer yr achosion o danau mewn anheddau a'r anafusion cysylltiedig, ac esbonio beth y byddwn yn ei wneud i wella rhagor.
- 7.9 Byddwn yn adrodd yn erbyn y canlynol, o leiaf:
 - Dangosyddion perfformiad Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â marwolaethau oherwydd tân, anafiadau, tanau damweiniol mewn anheddau ac archwiliadau diogelwch tân yn y cartref.
 - Dangosyddion perfformiad lleol sy'n ymwneud â lefelau cymhwysedd gweithredol staff tân.
 - Dangosyddion perfformiad lleol sy'n ymwneud ag unrhyw anafiadau difrifol a gaiff diffoddwyr tân mewn tanau mewn anheddau (dan feini prawf Rheoliadau RIDDOR).
 - Dangosyddion perfformiad lleol sy'n ymwneud ag amser gwaith a gollir oherwydd yr anafiadau hynny.
 - Dangosyddion perfformiad lleol sy'n ymwneud â meini prawf ymateb (gan gynnwys amseroedd ymateb) i danau mewn anheddau.